

ŠKAPULAR - ZNAK POSVETE MARIJI

Bog je izabrao Mariju da bude Majkom njegova Sina, te joj se možemo, kao majci, obratiti u svakoj prigodi našega života. Ona je uzor u odlučnom nasljedovanju Isusa Krista, slušanju Njegove riječi, te nas poučava kako Mu dati prednost u našoj svagdašnjici svojim ponašanjem i životom.

Uz bogoslužno slavljenje Marije razvile su se također i druge pobožnosti štovanja Bogorodice, npr. krunica, hodočašća i sl. To je izraz ljudskog povjerenja, preporuke i štovanja Marijina u raznim životnim okolnostima. Jedan od načina štovanja Marije jest škapular. Škapular je kod raznih redovničkih zajednica onaj dio odjeće što se nosi iznad redovničkog odijela i spušta se u dvije trake povezane ramenicama niz prsa i leđa do nogu. Škapular svjetovnjaka je veoma skraćeni oblik velikog škapulara redovnika. Dva komadića sukna povezana s dvije uske vrpce čine cjelinu koja se nosi obješena preko prsa i leđa. Smeđi karmelski škapular pripada najpoznatijim i najraširenijim.

POVIJEST ŠKAPULARA

U 13.st. problemi s opstankom Reda ponukali su generala Reda Šimuna Stocka da pomoć potraži od Marije. 16. srpnja 1251. imao je viđenje Majke Božje. Marija mu je pokazala škapular i rekla: "Primi, moj ljubljene sine, škapular tvojega Reda: on je posebni milosni znak, koji sam izmolila za tebe i djecu gore karmelske (sve koji će nositi škapular). Tko u tom odijelu umre, neće vidjeti ognja vječnoga. Vidi, to je znak spasenja, zaštita u pogibeljima, zalag mira i vječnog saveza sa mnom." Ovo je bila potvrda i pomoć za Karmelski Red. Crkva je uvijek priznavala i preporučivala pobožnost škapulara. Tu pobožnost još je više proširila "Subotnja povlastica" - obećanje koje je dobio papa Ivan XXII za Gospina ukazanja 3. ožujka 1322.god., a glasi: "Tko umre odjeven

u škapular, a sačuva u svom životu stalešku čistoću, bit će u jednu od prvih subota nakon smrti (tj. što prije) oslobođen iz čistilišta."

ŠKAPULARSKA BRATOVŠTINA

Već je odavno bio običaj davati "male" škapulare ljudima koji su bili povezani s kojom redovničkom zajednicom i koji su u svijetu željeli ostvariti njezin uzor i duhovnost. Oko Karmela se također okupilo takvo zajedništvo svjetovnjaka koji su željeli svoj život urediti prema karmelskoj duhovnosti. Ova "škapularska bratovština" povezana je s Karmelskim Redom i ima udjela u njegovoj duhovnosti. Svaki katolik može postati članom ove bratovštine oblačenjem, primanjem i vjernim nošenjem škapulara. Prvi sukneni škapular mora blagosloviti i staviti svećenik. Nove škapulare iza toga može se nositi bez posebnog posebnog blagoslova. Sukneni škapular, zbog praktičnih razloga, može se zamijeniti medaljicom - na jednoj strani medaljice je lik Presv. Srca Isusova, na drugoj Majke Božje. Postojano nošenje škapulara prati djelomičan oprost, a svaki član može, uz uobičajene mogućnosti, dobiti potpune oproste za sebe ili pokojne u određene dane.

POSVETA MARIJI

Bit i sadržaj karmelskog škapulara jest posveta Mariji - to znači povjeriti se majčinstvu, skrbi i okrilju Njezinom da nas ona vodi Kristu prema načelu i iskustvu Crkve: "Po Mariji k Isusu". Nošenje škapulara mora se odraziti u osobnom životu nositelja, naime u nasljedovanju Krista po uzoru i primjeru Marijinu. Tako shvaćena riječ posvete znači

preuzimanje obveze i odgovornosti., ali uključuje i prihvat Gospinih obećanja posebne ljubavi, majčinske pomoći i zaštite, te dva posebna obećanja (obećanje sv.Šimunu Stocku i "subotnja povlastica"). Ova obećanja zadobit će samo onaj nositelj škapulara koji svoju posvetu Mariji doista i živi.

PAPA O ŠKAPULARU

(povodom 750.-te godišnjice karmelskog škapulara)

"Škapular je u biti redovničko odijelo, habit. Tko ga prima postaje pridružen ili pridružen za jedan stupanj, više ili manje prisan, Redu Karmela, posvećenom služenju Gospi za dobro čitave Crkve. Tko obuče škapular biva stoga uveden u zemlju Karmela da se hrani njenim plodovima, te kuša slatku

MALI RJEČNIK CRKVE

i majčinsku prisutnost Marije, u svakodnevnom nastojanju da se iznutra obuče u Isusa Krista, te ga očituje u sebi živeći za dobro Crkve i čitavog čovječanstva. Stoga su dvije istine koje evocira znak škapulara: s jedne strane, neprestana zaštita Presvete Djevice, ne samo za vrijeme životnog puta, nego i u času prijelaza prema punini vječne slave; s druge strane, spoznaja da se pobožnost prema Njoj ne može ograničiti na molitve i izraze štovanja u njenu čast u nekim okolnostima, nego mora predstavljati "habit", tj. stalno određište vlastitog kršćanskog ponašanja, satkanog od molitve i nutarnjeg života, po učestalom primanju sakramenata te stavrno vršenje djela duhovnog i tjelesnog milosrđa. Na taj način škapular postaje znak "saveza" i uzajamnog zajedništva između Marije i vjernika: on u stvari znači na konkretan način Isusovo izručenje njegove Majke, koju je na križu predao Ivanu, i u njemu svima nama, te izručenje ljubljenog učenika i nas njoj, koja je postala našom duhovnom Majkom(...)

(...) I ja nosim na svom srcu već dugo vremena karmelski škapular! Po ljubavi koju gojim prema zajedničkoj nebeskoj Majci, čiju zaštitu neprestano kušam, želim da ova marijanska godina pomogne redovnicima i redovnicama Karmela te pobožnim vjernicima koji je sinovski časte, u rastu u njoj ljubavi te u zračenju ovom svijetu prisutnosti ove žene šutnje i molitve, zazivane kao Majka milosrđa, Majka nade i milosti. S ovim željama rado podjeljujem Apostolski Blagoslov svoj braći, sestrama te laicima i laikinjama karmelske Obitelji, koji toliko rade na širenju među Božjim narodom prave pobožnosti prema Mariji, Zvijezdi mora i Cvijetu Karmela!"

*U Vatikanu, 25. ožujka 2001.
Ivan Pavao II.*

Ukoliko ste zainteresirani za stupanje u škapularsku bratovštinu, obratite se vlč. Josipu Kuzelu, kapelamu.

M.S.

Šalom - (hebr.) mir, blagostanje, sreća; Šalom alekem (lat. Pax vobis, hrv. Mir vama) - židovski pozdrav.

Teologija - (grč. theos: bog, logia: znanost) bogoslovlje, znanost o Bogu; istraživanje razloga vjere u Boga i samog božanskog Bitka; razumsko utemeljivanje i opravdavanje vjere u Boga koje se oslanja na Bibliju, na crkvene oče, na zaključke crkvenih sabora i ljudski razum.

Ufanje - nada da ćemo postići blaženstvo, blaženo uživanje slave Božje, vječno spasenje; ubraja se u tri bogoslovne kreposti.

Vjera - također jedna od bogoslovnih kreposti (preostala je ljubav); to je nadnaravna krepost kojom vjerujemo u Boga i u sve što je on objavio i što Crkva vjeruje i uči vjerovati.

Zavjet - (lat. votum) 1. ugovor, savez; Stari zavjet: savez koji je sklopio Bog sa židovskim narodom na Sinaju; Novi zavjet: savez koji je sklopio Isus sa svim ljudima; 2. svečano obećanje, dano Bogu, da će se učiniti neka moguća i bolja stvar; krsni zavjet - zavjet koji se čini kod krštenja, a kasnije se obnavlja; redovnički zavjeti čistoće, poslušnosti i siromaštva; zavjeti mogu biti svečani, privremeni, doživotni ili vječni, prema tome da li vežu za neko kraće ili duže vrijeme ili do smrti.

Žrtva - obredni čin prinošenja životinje ili nekog predmeta u čast božanstvu da bismo ga umirili,

umilostivili, zahvalili mu, postigli zaštitu, proslavili ga. U kršćanstvu žrtvu je prinio Bogu njegov Sin, Isus Krist, koji je postao čovjekom iz ljubavi, da bi ljude otkupio od grijeha vlastitom smrću na križu.

Askeza - (grč. asceza) vježbanje u kreposti, molitvama i razmatranjima, obuzdavanje požuda, težnja za savršenstvom i za što većim sjedinjenjem s Bogom.

Blaženstvo - stanje savršene ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu; potpuno se postiže u vječnosti, a djelomično već ovdje u zemaljskom životu.

Časoslov - svagdanja liturgijska molitva časova u katoličkim svećenika i redovnika te pobožnih laika, sastavljena od psalama, čitanja biblijskih odlomaka, himana i molitava. Čine je: Služba čitanja, Jutarnja, Srednji čas (prvi, treći, šesti i deveti), Večernja, Povečerje, koji su za moljenje raspoređeni preko cijeloga dana.

Devocionalija - predmeti za izvanjsku pobudu na pobožnost, npr. križići, nabožne medaljice, svetačke slike, krunice, itd.

Ekumenizam - pokret koji teži jedinstvu kršćanskih crkava; temelji se na jedinstvu podrijetla, priznanju krštenja, zajedničke vjeroispovijesti sadržane u CREDU (najstariji kršćanski simbol) i vjeri u Boga u Kristu.

(prema "Mali religijski rječnik"
A.Rebić, KS, Zagreb, 1997.)
pripremila M.S.